

ДОКУМЕНТА ЗА ПРАВОСЛАВНО-СТАРОКАТОЛИЧКИ ДИЈАЛОГ

*Исповедање вере Интернационалне старокатоличке
бискупске конференције*

Његовој Свесветости
Високодостојном Господину
Архиепископу Цариграда и васељенском патријарху
Атинагори I.
Фанар
Истанбул

Ваша Свесветости,

Потврђујући основна начела која су следили старокатолички бискуп Утрехтске уније и верно се држећи исповедања старе и једне Цркве, Интернационална старокатоличка бискупска конференција свечано изјављује да следеће норме важе за веровање цркава које она представља:

I. О ОТКРОВЕЊУ И ТРАДИЦИЈИ

Веујемо апостолском сведочанству о Исусу Христу, које се садржи у канону светих књига како га признаје неподељена Црква првих хиљаду година. Божанско Откровење Новог завета било је још унапред најављено у пророчком сведочанству божанског Откровења у Старом завету, а потом преко Светог Духа потврђено и дубље разјашњено свима који у Христа верују.

Ми се зато чврсто држимо непогрешивости верских одлука седам од целе Цркве признатих васељенских сабора, којима се заувек брани Откровење Тројединог Бога, Оца, Сина и Светог Духа, против различитих погрешних учења у вези с овим, и објављује дело нашега Спаситеља Исуса Христа у правој божанској и у правој човечанској природи као садржина нашег веровања. Стога за нас важи Nikeјски (325) и Цариградски символ (381) и његова одбрана, примена и тумачење путем даљих догматских одлука на саборима у Ефесу (431), Халкидону (451), Цариграду II (553) и III (680), као и у Nikeји II (787), као трајна смерница нашег веровања (*канон писмо*). Зато одлучно одбацујемо додатак филиокве, што је учињено на Западу у 11. веку без признања васељенског сабора. Ово одбацавање не односи се само на неканонски начин додавања, премда већ и овај облик представља прекршај против љубави као свезе јединства. Ми још одлучније одбацујемо и оно богословско мишљење које Сина чини саузрочником Духа. У послушности вере

чврсто се држимо јединства и пуњине Божанског открочења како се оно стално одржавало у Традицији Једне, Свете, Католичанске и Апостолске Цркве, при чему правимо разлику између завршене догме васељенских сабора и црквених учења чији језички израз није дан на васељенском сабору.

Пут цркве у времену и у све народе захтева богословско објашњење и развитак догми и црквених учења, која ипак само уколико остају легитимним уколико он, ношен силом Светог Духа који руководи Црквом, не противречи јединству и пуњини божанског открочења у Традицији Цркве. Свети Дух је тај који дејствује освећење свих чланова Цркве и води богословски рад изнад заблуда и падова људског ума у ново сведочење предате истине. Свети Дух је тај који у заједници Цркве ствара верски ум свих њених чланова и све њих води да своје исповедање усагласе са сведочанством апостола, мученика, светитеља и учитеља. Ова света заједница постаје првенствено видљива у савршавању свете евхаристије како је савршава Црква на разним местима у свези са канонским епископом.

2. О ЦРКВИ И СВЕТИМ ТАЈНАМА

Са Традицијом Цркве чувамо седам светих тајни: крштења, миропомазања, покајања, евхаристије, желеосвећења, рукополагања и брака, као мистерије и тајне Цркве којима се дејствује спасење по вољи Христовој. Од ових тајни најважније су крштење и Вечера Господња, а њиме другим тајнама није одузета или умањена њихова неопходност или њихова неупоредива вредност. Све тајне почивају на оваплоћењу, крсној смрти и Васкрсењу Исуса Христа и спајају нас са њиховом сталном божанском силом.

О Једној, Светој Цркви верујемо и исповедамо да је она од Бога изабрана пре створења света, преображена у светом Божјем народу Старог завета, основана од нашег Господа Исуса Христа, а до његовог поновног доласка биће милостиво сачувана и вођена на прослављање Његовог Имена као видљива заједница вере, апостолске службе, тајни и богослужења, проповеди Јеванђеља и љубави која служи свима људима, а посебно према судеоницима верским преко Светог Духа, упркос сваке људске слабости и греха. У овој заједници гледамо у сталној поштованој успомени на Марију, безбрачну мајку нашег Господа и Бога, Исуса Христа, а даље и на све апостоле, мученике, светитеље и учитеље вере. Остајући у јединству ове заједнице црквене, морамо о њој дати непоколебљиво сведочење, али својим умом не можемо одредити границу за дејство благодати у различитим црквама и хришћанским заједницама, које су грехом поделе изгубиле видљиву везу са пуњином истине у Једној Цркви.

Ми исповедамо да се у ову заједницу примамо тајном једног крштења у име Оца, Сина и Светог Духа, које се с правом даје и деци, и да се верницима у овој тајни пружа сва пуњина спасења. Док свето миропомазање укрепује верујућег у овом спасењу, а тајна покајања враћа га од губитка благодатног живота у заједницу

Цркве, у савршавању жртве свете евхаристије, која се ваљано савршава у заједници Цркве, дарови хлеб и вино претварају се (metaballontai) силом Светог Духа у његово право Тело и Крв. Ово стварно присуство исповедамо и поштујемо у освећеним елементима пре пријема и верујемо у њихову трајност доклегод они, па и кад се чувају за старе и болесне, задржавају видљив спољашњи облик хлеба и вина. Ми се уздамо у благодатно дејство св. помазања, које обављају свештеници над болесним уз молитву за њихово телесно и душевно, временско и вечно, исцељење и оздрављење. Верујемо да ће Христос своју Цркву сакупити, водити, поучавати кроз службу апостолског чина, који се путем настављеног сакраменталног полагања руку епископа, заједно са презвитерима и ђаконима од њих рукоположених, чува у Једној, Светој Цркви и који, вођени Светим Духом у сваку истину, првенствено у заједници правоснажних и васељенских сабора, посведочава ову истину уз највећу власт. Освећењу људске заједнице на посебан начин служи сакраментално закључени брак, у коме жива љубав Христова јача и одржава ваљано спојену свезу у њеној природној нераскидивости.

3. О ПРИНЦИПУ ЈЕДИНСТВА

Пошто тако исповедамо начела нашег веровања, изјављујемо да смо повезани са свима вернима који се држе православног католичанског и апостолског веровања. Стога одбацујемо занемаривање ауторитета Предања Једне Цркве исто као и потчињавање овога у Светом писму и Традицији неоснованом полагању права на непогрешивости и универзални епископат римског епископа. Насупрот томе, чврсто се држимо као неопходног свега онога што су „увек, свуда и сви исповедали“. Сагласност у овој вери исповедамо као нешто што је најпре потребно за јединство цркава. Притом, величина и божански карактер овог јединства не уклањају простор за људску слободу у учењу и сведочењу, који простор ово јединство обухвата. Па ипак све оно што је потребно за јединство и оно што је према мери историјских развитака, људских сазнања и личних одлука савести различитог или отвореног карактера, мора бити прожето љубављу Божјом, која нам је објављена у Исусу Христу и изливена у наша срца да бисмо сједињени са Богом Оцем и сами били једно у Сину преко Светога Духа и да би тако свет увидео шта му служи на спасење.

Уз поштоване и братоке поздраве.
Ваши у Христу одани,

председник:
Др Андреас Ринкел, с. р.
надбискуп утрехтски

секретар.
Др Урс Кири, с. р.
бискуп у Берну

ИЗЈАВА

Интернационалне старокатоличке бискупске конференције по питању филиокве

Дијалог са уважаваном Православном Црквом Истока, започет у духу међусобне љубави и поштовања, пружа Интернационалној старокатоличкој бискупској конференцији повод да на обавезујући начин изложи канонски и догматски став цркава које она заступа по питању исхођења Светога Духа.

Ово нам се чини утолико важнијим пошто је измена првобитног текста Символа вере додатком „*filioque*” на Западу једно време имала за последицу удаљавање између источне и западне Цркве и пружила повод многостраним и данас потпуно непревазиђеним полемикама.

I. Додатак старом Символу вере

У сагласности са тезом прихваћеном на I бонској унионистичкој конференцији 1874., ми поново изјављујемо: начин на који је филиокве уметнуто у Никео-цариградско исповедање вере био је неканонски. Сходно овом уверењу, све цркве Утрехтске уније (цркве у Холандији, Немачкој, Швајцарској, Аустрији, Југославији, Пољској, Чехословачкој и у Америци) уклониле су путем званичних одлука своје службе учења током времена филиокве из званичног и дозвољеног исповедања вере.

II. Црквена догма

По питању вечног исхођења Светога Духа учи нас Свето писмо да Дух Истине од Оца исходи (Јов. 15, 26). Цариградски сабор из 381. год. унео је ово учење Божанске речи у Исповедање вере и изрекао да Свети Дух *од Оца исходи*. Старокатоличка црква је ово учење васељеноких сабора увек прихватала као своје сопствено и поклања му највиши степен догматског ауторитета.

Даље, ми се чврсто држимо да у најсветијој Тројици постоји само један принцип и један извор, наиме Отац. Ми потврђујемо источноцрквену формулацију да Свети Дух „само од Оца” исходи, ако се дода, уколико је Отац основ и извор Божанства. Друге мисли о односу Сина као другог лица Свете Тројице према вечног исхођењу Светог Духа морају се држати у границама које је оцртала стара Црква описујући догму о Светој Тројици.

Изражавајући уверење да по том питању Свете Тројице између Православне и Старокатоличке цркве постоји потпуна сагласност у догматски битним тачкама, молимо се Богу, нашем Господару, да нас просветли својим Светим Духом и у Истини сједини, да бисмо заједно у истом Духу могли молити се Богу Оцу кроз Његовог Сина, Исуса Христа.

У име Интернационалне старокатоличке бискупске конференције

председник:

Др Андреас Ринкел, с. р.
надбискуп утрехтски

секретар:

Др Урс Кири, с. р.
бискуп у Берну

(Обе ове изјаве лично је предала Васељенском патријарху Атина-гори у Цариграду старокатоличка делегација у саставу господина бискупа Јозефа Бринкхуеса, из Бона, надбискупа-коадјутора Мари-нуса Кока, из Утрехта, и професора дра Вернера Киперса, из Бона, у дане од 19. до 25. јуна 1970. године)

Документи су објављени у часопису Internationale kirchliche Zeitschrift, April—Juni 1971, 2 Heft, Bern. Превео Радомир Ракић.

